

Molekulárně genetická proměnlivost netopýrů rodu *Hypsugo* v západní Palearktidě

Obhajovaná diplomová práce representuje standardně pojatou molekulárně genetickou studii populací rodu *Hypsugo* západní části Palearktidy, využívající analýzy částí mitochondriálního i nukleárního genomu. Thema prapůvodně vychází ze snah projektů GA ČR řešených Národním museem a katedrou zoologie PřF UK před řadou let, kdy byla snaha obdobným standardisovaným způsobem zpracovat proměnlivost populací běžných mediterranních netopýrů a nalézt fylogeografický obraz oblasti společný ekologicky blízkým formám. To se skutečně díky analýze většiny forem zdařilo, rod *Hypsugo* však zůstal jedním z posledních takto komplexně nestudovaných. Dotyčné thema měla původně zpracovat Marina Kipson v rámci svého disertačního projektu, zůstalo však jen u počátků laboratorních prací (k tomu došlo zhruba před deseti lety) a její studium se pak vyvíjelo odlišným směrem, orientovaným ekologicky či ethologicky. Načatá práce byla tedy svěřena p. Balogovi jako poněkud usnadněné thema, neboť část nezbytné práce, tedy shromáždění vzorků a izolace DNA, byla již vykonána a v rámci diplomního projektu zbývalo osekvenovat standardní počet markerů, sekvence analyzovat a výsledky zhodnotit. I takto zjednodušené nároky se ukázaly být pro p. Baloga určitým úskalím, neboť – ačkoliv se během svého studia dokázal zhostit praktických kroků molekulárně genetické analýzy – nesnadným krokem se ukázala být vlastní tvorba diplomové práce. Podotýkám, že já jako vedoucí práce jsem měl velmi malou možnost s touto situací manipulovat, p. Balog nejevil potřebu konzultovat průběh prací a spíše se halil do roucha tajemna, jak co do svého výskytu, tak co do deklarace ochoty diplomovou práci dokončit.

Protože však žijeme pod dohledem rozličných nástrojů, jež nás v našich životech jediné správně směřují, byl p. Balog se svým diplomním projektem přihlášen k obhajobě automaticky studijním systemem, neboť vypršela zákonná doba, po kterou může student svobodně studovat (byť za poplatek) a na nic se neohlížet, a jemu zbýval poslední možný termín. Přitom však se dotyčná diplomová práce nenacházela ve stavu, kdy bylo lze si jakoukoliv obhajobu jen představit; k této situaci došlo někdy v první části listopadu minulého roku. Zbývaly tedy zhruba dva měsíce na finalisaci všeho, od dokončení rozepsaných úvodních, resp. methodických kapitol, přes uzavření a popsání výsledků, až po jejich diskusní zhodnocení, včetně sepsání literatury. Překvapivě však p. Balog neresignoval a nakonec dokázal vyměřený čas využít překvapivě dostatečně a během oněch dvou měsíců diplomovou práci sepsat, i když šití horkou jehlou nemůže být na práci nepatrné. Nehynoucí zásluhu pomocníka s technickými laboratorními a analytickými pracemi měl Marek Uvizl, jenž obdobná themata úspěšně řeší ve svém doktorandském projektu.

Jelikož první tři části práce, úvod, methodiku a výsledky, bylo lze do konce roku a během vánočních rejů konzultovat, jejich podoba je nakonec z mého pohledu celkem přijatelná, a především stav kapitoly výsledků dokládá, že vlastní experimentální část studie odpovídá zadání práce a student v tomto bodě jejích cílů dosáhl. Bohužel obdobně hodnotit nelze diskusi, která pochopitelně byla sestavována nakonec a nepochybně by vyžadovala větší úsilí, a tedy více času k dispozici, neboť úplné zhodnocení geografické variability nalezené

molekulárně genetickým studiem – zejména nejrozšířenějšího druhu studovaného rodu *Hypsugo savii*, u něž existuje bohatá literatura – rozhodně učiněno nebylo, i když jistý dílčí pokus učiněn byl. Takto rozhodně není možné výsledky studie publikačně presentovat, ačkoliv dlužno uvést, že se dnes s takovouto úrovní lze setkat i v nejednom z považovaných žurnálů. Z formálního hlediska považuji za celkem dobře zvládnutý oddíl literatury, jednotlivé položky jsou zpracovány shodně a při zběžném pohledu neobsahují chyby časté v diplomních pracech, tedy rozdílný usus citací jednotlivých zdrojů. Vlastní detailní vyhledávání nejasností či případných chyb však s radostí přenechávám p. oponentovi, práce na tomto poli má dost.

Přestože tedy v diplomové práci shledávám určité nedostatky, způsobené primárně dlouhodobou laxností p. defendenta vůči základní studijní povinnosti, považuji ji nakonec věcně za zvládnutou. Vzhledem k tomu a také vzhledem k samostatnosti, s jakou p. Balog svoji práci nakonec sepsal (resp. byl nucen sepsat), práci doporučuji k obhajobě, ovšem nikoli s hodnocením nejlepším.

V Praze dne 30. ledna 2023

Doc. RNDr. Petr Benda, Ph.D.